

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Sveti Sava“ Teslić
za period 01.01-31.12.2017. godine**

Broj: RV060-18

Banja Luka, 14.11.2018. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	4
III	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
IV	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke	11
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	12
	6. Finansijski izvještaji.....	12
	6.1. Bilans uspjeha	12
	6.1.1. Prihodi.....	12
	6.1.2. Rashodi	13
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	15
	6.2. Bilans stanja	15
	6.2.1. Aktiva.....	15
	6.2.2. Pasiva.....	18
	6.3. Vanbilansna evidencija	19
	6.4. Bilans novčanih tokova	19
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	19
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	19
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	20

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Sveti Sava“ Teslić koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu, Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine i Izvještaj o promjenama na kapitalu sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Sveti Sava“ Teslić, ne prikazuju istinito i objektivno, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200 -1810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkama 3. izvještaja:

Popisom imovine i obaveza nisu poštovane odredbe Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza jer: građevinski objekti, potraživanja i obaveze nisu popisani, a popisne liste za zalihe ne sadrže uporedne podatke i iste nisu potpisane; komisija za popis nije sačinila plan rada i Izvještaj o izvršenom popisu ne sadrži uporedne preglede stvarnog i knjigovodstvenog stanja i pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2. izvještaja:

Troškovi su evidentirani u 2017. godini, po osnovu dokumentacije iz 2016. godine u iznosu od 21.460 KM, što nije u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja. Za isti iznos precijenjen je rezultat ranijeg perioda, a potcijenjen rezultat tekućeg perioda.

Pogrešno su iskazani troškovi poreza u iznosu od 102.444 KM, po osnovu pogrešno evidentiranog poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 92.753 KM i pogrešno klasifikovanih ostalih finansijskih rashoda u iznosu od 3.959 KM i doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju invalida u iznosu od 5.732 KM.

Zbog pogrešnog evidentiranja poreza na dodatu vrijednost u primljenim fakturama u iznosu od 104.885 KM, manje su iskazani: nabavna vrijednost stalne imovine za 14.521 KM, zalihe materijala za 72.696 KM i troškovi usluga i nematerijalni troškovi za 17.668 KM.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2. i 6.2.1.1. izvještaja:

Naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta nisu priznate u skladu sa MRS-16, paragraf 16. pod b) i nisu evidentirane u skladu sa članom 4. stav 12) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Navedene naknade u iznosu od 16.393 KM pogrešno su evidentirane u okviru troškova, umjesto u okviru nabavne vrijednosti građevinskog objekta u pripremi.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.1. izvještaja:

- Za aplikativni softver nije obezbijeđena knjigovodstvena dokumentacija, te nije evidentiran u knjigovodstvenim evidencijama shodno članu 3. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- u knjigovodstvenim evidencijama nije evidentirano zemljište shodno članu 4. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- objekti koji se izdaju u zakup nisu klasifikovani u okviru investicione imovine u skladu sa članom 20. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama;
- ulaganja u izradu parkinga u iznosu od 12.134 KM pogrešno su priznata u okviru zemljišta umjesto u okviru ostali građevinski objekti, shodno članu 4. tačke 6) i 7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- softveri za: stomatologiju, centar bazične rehabilitacije i programa za vođenje poslovnih knjiga iskazani su u iznosu od 9.200 KM u okviru opreme umjesto u okviru nematerijalne imovine, shodno članu 3. tačka 1. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja:

Za date avanse u iznosu od 3.281 KM i potraživanja od zaposlenih u iznosu od 6.519 KM koji datiraju iz ranijeg perioda nije vršena procjena naplativosti u skladu sa članom 23. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, te su na dan 31.12.2017. godine, za navedene iznose precijenjena potraživanja, a potcijenjen finansijski rezultat tekućeg perioda.

Dom zdravlja nije iskazao potraživanja od fondova po osnovu refundacije bolovanja u iznosu od 16.380 KM i za isti iznos su potcijenjena potraživanja i prihodi.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.3. izvještaja:

Zbog pogrešnog evidentiranja datih avansa izvršeno je pogrešno prebijanje dugovne i potražne strane obaveza prema dobavljačima i shodno tome obaveze prema dobavljačima su manje iskazane za iznos od 46.676 KM i za isti iznos nisu iskazani dati avansi, što nije u skladu sa članom 13. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i sa paragrafom 32 MRS 1-Prezentacija finansijskih izvještaja.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.4. i 6.7. izvještaja:

Nisu sačinjene Napomene uz finansijske izvještaje shodno zahtjevima MRS-1 Prezentacija finansijskih izvještaja, paragraf 112. i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i shodno tome nisu izvršena ni objelodanjivanja vezana za stalnost poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2017. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju cjelokupnog našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za negativno mišljenje odredili smo da nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 14.11.2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Sveti Sava“ Teslić za 2017. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Sveti Sava“ Teslić za 2017. godinu nisu, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Isplate naknada za službena putovanja nisu vršene u skladu sa odredbama Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Kod provođenja javnih nabavki utvrđene nepravilnosti kod primjene Zakona o javnim nabavkama odnose se na sljedeće:

- prilikom nabavke sanitetskog vozila u tenderskoj dokumentaciji navedena je avansna uplata u iznosu od 25%, a ugovorom je predviđeno 30% avansne uplate po potpisivanju ugovora, što je suprotno članu 72. stav 5., kojim je definisano da se prilikom dodjele ugovora o nabavci, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi kao i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu mijenjati;
- Plan nabavke nije objavljen na web stranici i nisu objavljeni osnovni elementi ugovora (član 17. stav 2. i član 75. stav 2);
- prilikom nabavke: radova rekonstrukcije objekta, asvaltiranja parkinga i puta, laboratorijske opreme, EKG uređaja, ugovorni organ je vršio dijeljenje predmetnih nabavki, što nije u skladu sa članom 15. stav 6;
- u obrazcu za cijenu ponude nije unesena količinska specifikacija, što nije u skladu sa članom 53. stav 3) tačka d);
- u Planu nabavki za 2017. godinu, nisu planirane nabavke: EKG uređaja i nabavke radova asvaltiranja parkinga i puta shodno članu 17. stav 1), niti su donesene posebne Odluke o pokretanju postupka javnih nabavki;
- nije donesen Pravilnik o direktnom sporazumu shodno članu 30.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1. izvještaja:

Prema Odluci upravnog odbora oslobađanje od participacije vršeno je za zaposlene u Domu zdravlja, a za članove njihove uže porodice odobravano je 50% popusta, iako ne pripadaju kategorijama lica oslobođenih od participacije prema odredbama Zakona o

zdravstvenom osiguranju i članu 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

Donesene odluke o ograničenju troškova upotrebe mobilnih telefona nisu poštovane, te za ostvarene troškove iznad određenog limita nisu vršene obustave od plata zaposlenih.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja:

Vršena su plaćanja računa iz blagajne suprotno članu 3. pod đ) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Sveti Sava“ Teslić obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Sveti Sava“ Teslić.

Banja Luka, 14.11.2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

Kao kriterijume kod revizije usklađenosti poslovanja koristili smo sljedeće propise:

- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti,
- Zakon o zdravstvenom osiguranju,
- Zakon o radu,
- Zakon o javnim preduzećima,
- Zakon o privrednim društvima,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,
- Zakon o unutrašnjem platnom prometu,
- Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj,
- Opšti Kolektivni ugovor,
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti zdravstva u Republici Srpskoj,
- Pravilnik o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja,
- Pravilnik o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2017. godini,
- Pravilnik o zaštiti prava osiguranih lica,
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
- Pravilnik o radu,
- Uredba o uslovima i plaćanju gotovim novcem,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.

IV REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) Popis imovine i obaveza vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) rashodi evidentiraju u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja;
- 3) iskazivanje troškova poreza vrši u skladu sa članom 43. stav 7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- 4) u knjigovodstvenim evidencijama izvrši priznavanje aplikativnog softvera i zemljišta i pravilna klasifikacija evidentiranih softvera za stomatologiju, CBR i programa za vođenje poslovnih knjiga, shodno članu 3. tačka 1) i članu 4. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- 5) ulaganja u izgradnju parking prostora klasifikuje kao ostali građevinski objekti;
- 6) objekti koji se izdaju u zakup klasifikuju kao investiciona imovina u skladu sa članom 20. Pravilnika o računovodstvenim politikama;
- 7) naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta evidentiraju u skladu sa MRS-16, paragraf 16. pod b) i sa članom 4. stav 12) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- 8) vrši procjena naplativosti datih avansa i potraživanja od zaposlenih i u skladu sa usvojenim Računovodstvenim politikama izvrši knjigovodstveno evidentiranje;
- 9) praćenja zaliha pri trošenju uskladi sa usvojenim računovodstvenim politikama;
- 10) priznavanje obaveza vrši u skladu sa MRS 1 - Presentacija finansijskih paragraf 32, izvještaja i načela potpunosti, a unaprijed plaćene obaveze prema dobavljačima evidentiraju preko datih avansa u skladu sa članom 13. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;
- 11) informacije vezano za stalnost poslovanja objelodane u Napomenama uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, paragraf 25.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se Upravnom odboru da obezbijedi da se:

- 1) oslobađanje od plaćanja participacije vrši samo za kategorije osiguranih lica i usluge zdravstvene zaštite koje su definisane odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 2) Isplate naknada za službena putovanja vrše u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- 3) prilikom provođenja javnih nabavki poštuju odredbe članova: 15. stav 6); 17. stav 1) i 2); 53 stav 3) tačka d); 72. stav 5) i 75. stav 2) Zakona o javnim nabavkama;
- 4) obračun i isplate novčanih naknada za: rođenje djeteta vrši u skladu sa članom 19. stav 5), za pomoći usled smrti užeg člana porodice u skladu sa članom 20.

- stav 2) i jubilarne naknade vrši u skladu sa članom 19. stav 4), Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske;
- 5) troškovi mobilnih telefona priznaju u skladu sa donesenom Odlukom direktora;
 - 6) plaćanja preko blagajne vrše u skladu sa Uredbom o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
 - 7) izvrši usaglašavanje kapitala u knjigovodstvenim evidencijama sa evidencijama u registru Privrednog suda.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Teslić (u daljem tekstu Dom zdravlja) je pravno lice sa statusom zdravstvene ustanove primarnog nivoa zdravstvene zaštite. Osnovan je, Odlukom o osnivanju od strane Skupštine Opštine Teslić od 25.07.1996. godine, radi obavljanja djelatnosti od posebnog društvenog interesa,. Svojestvo pravnog lica stekao je upisom u sudski registar kod Okružnog privrednog suda u Doboju. Poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 106/09 i 44/15) i Zakonom o sistemu javnih službi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 68/07 i 109/12).

U skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti izvršena je sertifikacija Doma zdravlja kod Agencije za sertifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj. Primarna zdravstvena zaštita obezbijeđena je po modelu porodične medicine, radom 17 timova porodične medicine za oko 37.296 stanovnika, od koji 32.698 stanovnika ima aktivno zdravstveno osiguranje na području Opštine Teslić.

Prema Zakonu o sistemu javnih službi organi Doma zdravlja su upravni odbor i direktor, a Statutom Doma zdravlja definisane su njihove nadležnosti, odgovornosti i djelokrug rada. Direktor zastupa Dom zdravlja.

Prema članu 48. Statuta, sredstva za rad, Dom zdravlja obezbjeđuje od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu Fond), iz budžeta osnivača odnosno Opštine Teslić (u daljem tekstu: Opština), naplatom usluga od korisnika zdravstvene zaštite, donacijama, pružanjem komercijalnih usluga i sl.

Nadzor nad poslovanjem Doma zdravlja vrše: Fond, Opština i Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (daljem tekstu: Ministarstvo).

Na nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji dostavljene su Primjedbe koje imaju karakter informacija o preduzetim aktivnostima po utvrđenim nepravilnostima i datim preporukama, te nemaju uticaja na nalaze i zaključke, niti na mišljenje Glavnog revizora.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Doma zdravlja, te nema datih preporuka.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Donesenim aktima (Statut, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o radu), te izvršenom Akreditacijom Doma zdravlja utvrđene su djelatnost, nadležnost, unutrašnja organizacija, upravljanje, poslovanje, procedure i druga pitanja značajna za rad Doma zdravlja.

Postojećim aktima uglavnom su uspostavljena pravila koja se odnose na oblast zdravstva, a djelimično su definisani: kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, nadgledanje, informisanje i komunikacija. Zbog obavljanja poslova od javnog interesa, a shodno odredbama člana 14. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 91/16), Dom zdravlja je obavezan da odredi odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, što je i urađeno.

Pravilnikom o sistematizaciji (donesen na osnovu Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 18/11, 83/11, 76/12 i 14/14) sistematizovano je 30 radnih mjesta sa 180 izvršilaca. Na dan 31.12.2017. godine bilo je zaposleno 150 izvršilaca. Ministarstvo je 28.01.2015. godine, donijelo Zaključak kojim se ograničava prijem novih radnika i produženje postojećih ugovora o radu na određeno vrijeme. Za prijem novih radnika bilo je potrebno dobiti saglasnost Ministarstva. S obzirom da popunjenost radnih mjesta nije izvršena kako je definisano Pravilnikom o sistematizaciji zahtjevi za popunu potrebnih radnih mjesta (posebno izražena potreba za radnicima medicinske struke) dostavljani su u Ministarstvo. Ministarstvo nije davalo saglasnost za zapošljavanje niti je o tome dostavilo obrazloženje. Tokom godine potpisano je 29 ugovora o privremenim i povremenim poslovima, najvećim dijelom sa medicinskim kadrom. S obzirom da u 2017. godini nije bio zaposlen sertifikovani računovođa, za izradu godišnjeg finansijskog izvještaja angažovano je lice sa sertifikatom računovođe.

Sačinjeni Plan poslovanja Doma zdravlja je usvojen od strane Upravnog odbora i Skupštine. Izvještaj o poslovanju za 2017. godinu je usvojen od strane Upravnog odbora, a Skupština nije razmatrala ni usvojila izvještaj, niti je pismeno obavijestila Dom zdravlja o razlogu ne razmatranja istog.

Na osnovu uvida u prezentovanu dokumentaciju stekli smo uvjerenje da je popis imovine i obaveza izvršen u skladu sa definisanim rokom i da su stanja potraživanja putem konfirmacija uglavnom usaglašena. Međutim, popisom imovine i obaveza nisu ispoštovane odredbe Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj:45/16) kao što su:

- za građevinske objekte, potraživanja i obaveze nisu sačinjene popisne liste (član 4. tačka 4);
- sačinjene popisne liste nisu potpisane od strane članova komisije niti odgovornog lica (član 17. tačka 8);
- nisu sačinjene popisne liste sa količinskim i vrijednosnim iznosima i sa utvrđenom razlikom (član 5. tačka 2.);
- prije započinjanja aktivnosti na popisu, komisija za popis, nije sačinila plan rada (član 17.);
- Izvještaj o izvršenom popisu ne sadrži uporedne preglede stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja (član 20. tačke: 2, 3, i 4).

Primljene fakture za održavanje vozila ne sadrže tehničke specifikacije kao ni opis obavljenih poslova.

Prilikom isplate naknada za službena putovanja nisu poštovane odredbe Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 73/10) jer su vršene isplate dnevnicu u visini od 50 KM ili 100 KM, što je suprotno članu 5. stav 2); putni nalozi ne sadrže podatke o vremenu polaska i povrtka i nisu ovjereni od strane odgovornih lica, što je suprotno članu 14. stav 3); putni nalozi nisu pravdani u roku od sedam dana, što je suprotno članu 16. stav 1).

Prije sastavljanja godišnjeg finansijskog izvještaja nisu izvršene sve potrebne pripremne radnje, niti su sačinjene Napomene uz finansijske izvještaje, ali su u Izvještaju o poslovanju objelodanjene sve bitne informacije o poslovanju, kao i rizici koji mogu dovesti do otežanog poslovanja, te predložene mjere koje je potrebno preduzeti da se minimiziraju uticaji rizika.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije obezbijedio da knjigovodstvene evidencije ne sadrže greške i da se poslovanje odvija u potpunosti u skladu sa zakonskom regulativom.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **isplate naknada za službena putovanja vrše u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;**
- **popis imovine i obaveza vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.**

4. Nabavke

Za 2017. godinu donesen je Plan javnih nabavki, kojim su planirana 42 postupka javnih nabavki u vrijednosti od 623.500 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu PDV), od čega nabavka roba u vrijednosti od 510.500 KM, radova u vrijednosti od 60.500 KM i usluga u vrijednosti od 52.500 KM. Prema Izvještaju o realizaciji Plana javnih nabavki u 2017. godini provedeno je 64 postupaka javnih nabavke (2 otvorena postupka i 62 direktna sporazuma) ukupne vrijednosti od 395.286 KM (bez pdv-a).

Najznačajnije javne nabavke provedene u 2017. godini su nabavke: laboratorijskog materijala (153.962 KM), sanitetskog vozila (89.849 KM), EKG uređaja (10.214 KM), laboratorijske opreme-teren (11.850 KM), asvaltiranje puta i parkinga oko Doma zdravlja (11.524 KM), adaptacija objekta (15.797 KM). Uvidom u 12 postupaka javnih nabavki (2 otvorena postupaka i 10 direktnih sporazuma) u vrijednosti 299.026 KM bez PDV-a) uočene neusklađenosti sa odredbama Zakona o javnim nabavkama (u daljem tekstu: Zakon - „Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 39/14) odnose se na sljedeće:

- prilikom nabavke sanitetskog vozila u tenderskoj dokumentaciji navedena je avansna uplata u iznosu od 25%, a ugovorom je predviđeno 30% avansne uplate po potpisivanju ugovora što je suprotno članu 72. stav 5) Zakona, kojim je definisan da se prilikom dodjele ugovora o nabavci, cijena navedena u najpovoljnijoj ponudi kao i uslovi utvrđeni u tenderskoj dokumentaciji ne mogu mijenjati;
- Plan nabavke nije objavljen na web stranici što je suprotno članu 17. stav 2) Zakona;
- na web stranici nisu objavljeni osnovni elementi ugovora što je suprotno članu 75. stav 2) Zakona;
- prilikom nabavke radova adaptacija/rekonstrukcija objekta, asvaltiranja parkinga i puta, laboratorijske opreme, EKG uređaja, ugovorni organ je vršio dijeljenje predmetnih nabavki što nije u skladu sa članom 15. stav 6) Zakona;
- u obrazcu za cijenu ponude nije unesena količinska specifikacija što nije u skladu sa članom 53. stav 3) tačka d) Zakona;
- u Planu nabavki za 2017. godinu, nisu planirane nabavke: radova asvaltiranja parkinga i puta, nabavka EKG uređaja, što nije u skladu sa članom 17. stav 1) Zakona, niti su donesene posebne Odluke o pokretanju postupka javnih nabavki;
- nije donesen Pravilnik o direktnom sporazumu shodno članu 30. Zakona.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se prilikom provođenja javnih nabavki poštuju odredbe članova: 15 stav 6); 17. stav 1) i 2); 53. stav 3) tačka d); 72. stav 5) i 75. stav 2) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

U skladu sa članom 17. Zakona o sistemu javnih službi „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/07; 109/12 i 44/16, Doma zdravlja je donio Program rada koji obuhvata i Finansijski plan. Finansijskim planom, analitički po pozicijama su planirani ukupni prihodi u iznosu od 4.418.500 KM i ukupni rashodi u iznosu od 4.334.500 KM. Planirani prihodi odnose se na prihode od osnovne djelatnosti 4.333.500 KM, od čega se na prihod od Fonda po osnovu finansiranja primarne zdravstvene zaštite i konsultativno - specijalističke zdravstvene zaštite iz oblasti pedijatrije i ginekologije odnosi 3.895.000 KM i ostali prihodi 85.000 KM, od čega se na prihode od zakupnina odnosi 45.000 KM.

Planirani rashodi odnose se na troškove: medicinskog i nemedicinskog materijala (369.300 KM), bruto zarada i ostalih naknada (3.055.000 KM), proizvodnih usluga (161.000 KM), amortizacije (260.000 KM) i nematerijalne troškove (353.700 KM).

Upravni odbor i Skupština Opštine su usvojili Program rada Doma zdravlja za 2017. godinu, shodno članu 17. Zakona o sistemu javnih službi i članu 26. Statuta.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Doma zdravlja prikazani su u formatu koji je propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/16).

6.1. Bilans uspjeha

U finansijskim izvještajima za 2017. godinu iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 4.283.473 KM i u odnosu na planirane manji su za 135.027 KM. Ukupni rashodi su iskazani u iznosu od 4.255.377 KM i u odnosu na planirane manji su za 79.123 KM. Dobitak prije oporezivanja je iskazan u iznosu od 28.096 KM, a neto dobitak tekuće godine u iznosu od 23.273 KM.

Dobitak prije oporezivanja je manje iskazan za 98.038 KM, jer su prihodi manje iskazani za 16.380 KM (nisu prijavljena potraživanja od fondova socijalne zaštite), a više su iskazani rashodi za 109.146 KM (takse 16.393 KM i troškovi PDV-a - 92.753 KM) i manje su iskazani rashodi za 27.488 KM (nije izvršena ispravka potraživanja datih avansa 3.281 KM i drugih kratkoročnih potraživanja 6.519 KM i manje iskazani nematerijalni troškovi za 17.688 KM).

6.1.1. Prihodi

Ukupne prihode čine poslovni prihodi (4.268.605 KM) i ostali prihodi (132.301 KM).

Poslovni prihodi odnose se na prihode od prodaje učinaka i ostale poslovne prihode.

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 4.136.304 KM i najvećim dio poslovnih prihoda Doma zdravlja ostvaruje po osnovu fakturiranih usluga Fondu na osnovu zaključenih Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite (1.038.557 KM) i Ugovora o pružanju usluga konsultativno - specijalističke zdravstvene zaštite iz oblasti pedijatrije i ginekologije (301.001 KM). Navedeni ugovori su zaključeni shodno članu 18. Pravilnika o principima, uslovima i kriterijima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2017. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 01/17) i Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16 i 83/16). Pored ugovorenih prihoda Doma zdravlja je ostvario prihode od participacije (389.062 KM) i prevoza pacijenata na dijalizu (111.393 KM).

Dio prihoda je storniran na osnovu izvršenog usaglašavanja sa Fondom.

Prihodi po osnovu participacije i izvršenih usluga osiguranim i neosiguranim licima iskazani su u iznosu od 389.061 KM i odnose se na prihode po osnovu naplaćene participacije po porodičnim timovima i izvršenih usluga osiguranim licima u iznosu od 271.617 KM i participacije od neosiguranih lica u iznosu od 117.444 KM.

Prema Odluci upravnog odbora oslobađanje od participacije vršeno je za zaposlene u Domu zdravlja, a za članove njihove uže porodice odobravano je 50% popusta iako ne pripadaju kategorijama lica oslobođenih od participacije prema odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i članu 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16, 83/16, 109/17 i 115/17).

Prihodi od prevoza pacijenata na dijalizu su iskazani u iznosu od 111.393 KM. Dom zdravlja fakturiše Fondu izvršene usluge prevoza na dijalizu pacijenata u skladu sa priznatim kilometrima i jediničnom cijenom goriva od strane Fonda.

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 132.301 KM i uglavnom se odnose na prihode po osnovu: doznaka iz budžeta Opštine (15.000 KM), izdavanja sanitarnih listova (55.232 KM) i zakupa poslovnog prostora (48.231 KM).

Zbog neiskazanih potraživanja po osnovu refundacije bolovanja manje su iskazani prihodi perioda za 16.380 KM, detaljnije obrazloženo pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja.

Ostali prihodi uglavnom se odnose na prihode od ukidanja rezervisanja troškova.

Preporučuje se Upravnom odboru da obezbijedi da se oslobađanje od plaćanja participacije vrši samo za kategorije osiguranih lica i usluge zdravstvene zaštite koje su definisane odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju i Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 4.255.377 KM i uglavnom ih čine: poslovni rashodi, ostali rashodi i rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina.

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 4.237.365 KM i odnose se na troškove: materijala (478.771 KM), zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (3.234.086 KM), proizvodnih usluga (111.413 KM), amortizacije (208.345 KM), nematerijalne troškove (102.306 KM) i troškove poreza i doprinosa (102.444 KM).

Troškovi materijala uglavnom se odnose na troškove: lijekova (69.603 KM), sanitetskog materijala (52.011 KM), laboratorijskog materijala i usluga (95.493 KM), RTG i zubarskog materijala (14.393 KM), materijala za održavanje čistoće (9.038 KM), materijal za higijensko epidemiološku službu (40.872 KM), kancelarijskog materijala (18.582 KM), nafte i uglja za ogrev (112.577 KM) i električne energije (40.845 KM).

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda su iskazani u iznosu od 3.234.086 KM. Odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada i ostale lične rashode.

Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada su iskazani u iznosu od 3.100.923 KM (bruto zarade 2.868.002 KM i bruto naknade 232.922 KM) i čine 85% ukupnih poslovnih rashoda. Obračun plata je uglavnom vršen u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 11/09 i 116/16).

Troškovi bruto naknada odnose se na naknade troškova: stručnog osposobljavanja radnika (5.978 KM), ugovora o djelu (8.348 KM), ugovora o privremenim i povremenim poslovima (209.641 KM) i naknada članovima upravnog odbora (8.955 KM).

Ostali lični rashodi iskazani u iznosu od 133.163 KM i uglavnom se odnose na troškove po osnovu: otpremnina za odlazak u penziju (8.366 KM), novčane naknade za pomoć pri rođenju djeteta (4.725 KM), jubilarne nagrade (13.060 KM), novčane naknade za pomoć u slučaju smrti užeg člana porodice (9.410 KM), dnevnicu za službena putovanja (3.800 KM), upotrebe privatnog vozila u službene svrhe (2.380 KM), putarina na službenom putu (1.137 KM), naknada troškova prevoza na posao i sa posla (50.731 KM), doznake doktorima za rad u područnim ambulancama (5.280 KM) i naknade za odvojen život doktora upućenih na specijalizaciju (19.710 KM).

Isplate novčane naknada prilikom rođenja djeteta vršene su u iznosu od 525 KM, suprotno članu 19. stav 5) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske, kojim je definisana isplata u visini jedne prosječne plate u oblasti zdravstva (oko 1.050 KM).

Isplata pomoći usljed smrti užeg člana porodice isplaćena je u iznosu jedne prosječne plate u oblasti zdravstva, suprotno članu 20. stav 2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske, kojim je definisana isplata u visini dvije prosječne plate u oblasti zdravstva.

U 2017. godini isplaćene su tri jubilarne nagrade za 30 godina radnog staža u visini jedne prosječne plate u zdravstvu, kao i osam jubilarnih nagrada za 20 godina staža u iznosu od po 525 KM. Navedene isplate vršene su suprotno odredbama člana 19. stav 4) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske, kojim je definisana isplata za 30 godina radnog staža u visini dvije prosječne plate u oblasti zdravstva i za 20 godina radnog staža jedna prosječna plata u oblasti zdravstva.

Za 10 doktora upućenih na specijalizaciju izvršena je isplata naknada za odvojeni život. Pravo na priznavanje troškova specijalizacije definisano je članom 90. stav 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 106/09 i 44/15). Sa doktorima su zaključeni ugovori kojim je definisan iznos naknade za odvojen život, a isplate su vršene u većem iznosu od ugovorene vrijednosti u ukupnom iznosu od 6.840 KM. Sa doktorima upućenim na specijalizaciju u 2018. godini zaključeni su aneksi ugovora kojima je detaljnije precizirana prava na novčane naknade koje se isplaćuju za vrijeme specijalizacije.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se obračun i isplata novčanih naknada za: rođenje djeteta vrši u skladu sa članom 19. stav 5) pomoći usljed smrti užeg člana porodice u skladu sa članom 20. stav 2) i jubilarne naknade vrši u skladu sa članom 19. stav 4) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 111.413 KM i u odnosu na prethodnu godinu niži su za 19%. Najvećim dijelom odnose se na troškove: PTT usluga (22.382 KM), internet usluga (4.780 KM), tekućeg održavanja opreme (15.545 KM), investicionog održavanja objekata (14.498 KM), održavanja medicinske opreme (13.054 KM) i održavanja voznog parka (16.890 KM).

U okviru troškova PTT usluga iskazani su troškovi telefonskih usluga u iznosu od 19.002 KM, a odnose se na rashode upotrebe mobilnih i fiksnih telefona. Direktor je donio Odluku o ograničenju potrošnje telefona kojom su utvrđeni limiti potrošnje po osnovu upotrebe mobilnih telefona u rasponu od 10 do 100 KM na mjesečnom nivou. Donesene Odluke se nisu poštovale, odnosno nije vršena obustava plate po tom osnovu.

U okviru troškova održavanja voznog parka iznos od 5.067 KM odnosi se na 2016. godinu (usluga izvršena i faktura prispjela u 2016. godini). Iskazani troškovi nisu evidentirani prema načelu nastanka poslovnog događaja, te je potcijenjen rezultat tekućeg perioda, a precijenjen rezultat ranijeg perioda.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **troškovi mobilnih telefona priznavaju u skladu sa donesenom Odlukom direktora;**
- **rashodi evidentiraju u skladu sa načelom nastanka poslovnog događaja.**

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 208.346 KM i odnose se na obračunatu amortizaciju opreme (122.512 KM) i građevinskih objekata (85.834 KM) Amortizacija je obračunata metodom linearnog otpisa po osnovu procijenjenog vijeka trajanja stalnih sredstava.

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 102.306 KM i najvećim dijelom se odnose na troškove: revizije finansijskih izvještaja (7.800 KM), stručnog usavršavanja zaposlenih (14.729 KM), usluge održavanja softvera (6.304 KM), reprezentacije i ugostiteljskih usluga (7.234 KM), republičke takse firme (4.700 KM), ostale takse (20.173 KM), sudski troškovi (12.398 KM), ostali nematerijalni rashodi (5.544 KM), verifikacija atesta (4.653 KM), osiguranja lica i vozila (5.814 KM) i troškove platnog prometa (382 KM).

U okviru troškova taksu pogrešno je iskazan iznos od 16.393 KM koji se odnosi na plaćene naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta, (detaljnije obrazloženo u tački 6.2.1.1. izvještaja).

Troškovi poreza iskazani u iznosu od 102.444 KM, odnose se na pogrešno iskazane troškove PDV-a (92.753 KM), ostale finansijske rashode (3.959 KM) i doprinose na profesionalnu rehabilitaciju invalida (5.732 KM). Ovako iskazivanje troškova poreza nije u skladu sa članom 43. stav 7. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Zbog pogrešnog evidentiranja PDV-a u primljenim fakturama (104.885 KM) manje su iskazani: nabavna vrijednost stalne imovine za 14.521 KM, zalihe materijala za 72.696 KM i troškovi usluga i nematerijalni troškovi za 17.668 KM.

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 14.248 KM i odnose se na rashodovani materijal izvršen prilikom popisa zaliha materijala.

Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina iskazani su u iznosu od 3.764 KM i odnose se na evidentiranje razlika utvrđene prilikom usaglašavanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem zaliha.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se iskazivanje troškova poreza vrši u skladu sa članom 43. stav 7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.3. Finansijski rezultat

Za period 01.01-31.12.2017. godine ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 4.283.473 KM, ukupni rashodi u iznosu od 4.255.377 KM i dobitak prije oporezivanja u iznosu od 28.096 KM, a neto dobitak tekuće godine u iznosu od 23.273 KM. Dobitak prije oporezivanja je manje iskazan za 98.038 KM (detaljnije obrazloženo pod tačkom 6.1. izvještaja).

6.2. Bilans stanja

U Izvještaju o finansijskom položaju Doma zdravlja na dan 31.12.2017. godine iskazana je uravnotežena vrijednost aktive i pasive u iznosu od 4.975.462 KM.

6.2.1. Aktiva

Ukupna aktiva iskazana je bruto vrijednosti od 11.167.885 KM, ispravke vrijednosti od 6.192.423 KM i neto vrijednosti od 4.975.462 KM. Neto vrijednost aktive odnosi se na stalna sredstva (3.036.878 KM) i tekuća sredstva (1.938.584 KM).

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su bruto vrijednosti od 9.229.301 KM, ispravke vrijednosti od 6.192.423 KM i neto vrijednosti od 3.036.878 KM. Stalna sredstva uglavnom čine: zemljište, građevinski objekti, oprema, građevinski objekti u pripremi i oprema u pripremi.

Za timove porodične medicine, Dom zdravlja koristi sistemski i aplikativni softver od isporučioaca Računari d.o.o. Banja Luka. Ugovor o nabavci navedenog softvera potpisan je između Ministarstva i preduzeća Računari d.o.o. Banja Luka. Za navedeni softver nije obezbijedena dokumentacija, te nije evidentiran u knjigovodstvenim evidencijama Doma zdravlja, što nije u skladu sa članom 3. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Zemljište je u bilansu stanja iskazano u vrijednosti od 12.134 KM, a odnosi se na pogrešno klasifikovano izvršeno ulaganje za izradu parking prostora za zgradu Doma zdravlja. Izvršena ulaganja za izradu parking prostora trebalo je iskazati kao ostali građevinski objekti u skladu sa članom 4. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

U zemljišno knjižnim evidencijama Dom zdravlja je upisan kao vlasnik nad zemljištem, na kojem se nalaze objekti, a isto nije evidentirano u knjigovodstvenim evidencijama Doma zdravlja niti Opštine, što nije u skladu sa članom 4. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Građevinski objekti su iskazani bruto vrijednosti od 5.901.310 KM, ispravke vrijednosti od 3.382.533 KM i neto vrijednosti od 2.518.777 KM, a čine ih 18 objekata čvrste gradnje izgrađeni u periodu od 1950. godine pa nadalje, a zgrada uprave je dograđivana 2016. godine i 2017. godine. Dio objekata je vlasništvo Doma zdravlja, a dio je Opština dodijelila na korišćenje zbog obavljanja djelatnosti od društvenog značaja. Računovodstvenim politikama definisan je način priznavanja, revalorizacija i obračun amortizacije za nekretnine, postrojenja i opremu.

Dio objekta koji Dom zdravlja izdaje u zakup apotekama nije klasifikovan kao investiciona imovina što nije u skladu sa članom 20. Pravilnika o računovodstvenim politikama.

Oprema je iskazana bruto vrijednosti od 3.043.941 KM, ispravke vrijednosti od 2.809.890 KM i neto vrijednosti od 234.051 KM, a čini je medicinska oprema i računarska oprema. U okviru opreme iskazana je i vrijednost softvera za stomatologiju (3.700 KM), za Centar za bazičnu rehabilitaciju (u daljem tekstu: CBR) (4.500 KM) i program za vođenje poslovnih knjiga (1.000 KM). Iskazivanje softvera u okviru opreme nije u skladu sa članom 3. tačka 1. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. U 2017. godini vrijednost opreme povećana je po osnovu nabavke za 30.825 KM.

Za građevinske objekte i opremu vršen je obračun amortizacije prema stopama određenim Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/16).

Građevinski objekti u pripremi iskazani su u iznosu od 246.797 KM, a odnose se na izvršena ulaganja za dogradnju dijela objekta u 2016. godini (240.820 KM) i u 2017. godini (5.978 KM).

Građevinski objekti u pripremi su manje iskazani za iznosu od 16.393 KM, koliko su iskazani rashodi po osnovu naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta, iz 2016. godine, a po osnovu ugovora koji je Dom zdravlja potpisao za Opštinom (16.07.2016. godine). Iskazane naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta nije u skladu sa MRS-16, paragraf 16. pod b. i sa članom 4. stav 12. Pravilnika o kontnom okviru i

sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srpske broj 106/15).

Oprema u pripremi iskazana je u vrijednosti od 25.030 KM, a uglavnom se odnosi na nabavljena medicinska opremu (8.748 KM) i opremu za opremanje dograđenog objekta (8.508 KM).

Zbog pogrešnog evidentiranja PDV-a u primljenim fakturama nekretnine i oprema su manje iskazani za 14.521 KM (detaljnije opisano pod tačkom 6.1.2. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbjedi da se:

- **u knjigovodstvenim evidencijama izvrši evidentiranje aplikativnog softvera shodno članu 3. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **u knjigovodstvenim evidencijama izvrši evidentiranje zemljišta shodno članu 4. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **ulaganja u izgradnju parking prostora klasifikuje kao ostali građevinski objekti shodno članu 4. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **objekti koji se izdaju u zakup iskazuju u okviru investicione imovine u skladu sa članom 20. Pravilnika o računovodstvenim politikama;**
- **softver za stomatologiju, CBR i programa za vođenje poslovnih knjiga iskažu u skladu sa članom 3. tačka 1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta evidentiraju u skladu sa MRS-16, paragraf 16. pod b) i sa članom 4. stav 12) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.**

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su iskazana u iznosu od 1.938.584 KM i čine ih zalihe (112.534 KM), kratkoročna potraživanja (293.510 KM) i gotovina (1.532.540 KM).

Zalihe su iskazane u iznosu od 112.534 KM, a uglavnom ih čine zalihe: lijekova, stomatološkog, laboratorijskog i RTG materijala (55.994 KM), materijala za održavanje čistoće (4.889 KM), sitnog inventara (13.943 KM), kancelarijskog materijala (8.683 KM) i dati avansi (3.281 KM).

Za date avanse koji datiraju iz ranijeg perioda u iznosu od 3.281 KM nije vršena procjena naplativosti niti ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu datih avansa. Zbog navedenog za isti iznos precijenjeni su dati avansi i finansijski rezultat. Zalihe su manje iskazane za 72.696 KM (detaljnije opisano pod tačkom 6.1.2. izvještaja). Praćenje trošenja materijala sa zaliha vrši se metodom prosječne ponderisane cijene i nije usklađeno sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama, kojim je usvojena fifo metoda.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 293.510 KM i čine ih potraživanja od kupaca u zemlji (265.649 KM) i druga kratkoročna potraživanja (27.861 KM).

Potraživanja od kupaca u zemlji najvećim dijelom se odnose na potraživanja od Fonda za fakturisanu 1/12 ugovorenih usluga.

Fakturisana vrijednost izvršenih usluga koje Dom zdravlja pruža u okviru primarnog nivoa zdravstvene zaštite predstavlja izvedenu vrijednost koja proističe iz odredbi Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2017. godini i

„usaglašavanja“ koja su rezultat obračuna Fonda. Iskazana potraživanja nisu rezultat izvršenih usluga Doma zdravlja, s obzirom da su shodno obračunu stornirani prihodi i potraživanja po osnovu „rizika prekoračenja“ lijekova izdatih na recept u iznosu od 189.651 KM, a što može dovesti u pitanje kvalitativne karakteristike finansijskog izvještaja i uporedivost podataka, veza tačka 6.1.1. izvještaja.

Druga kratkoročna potraživanja odnose se na potraživanja od zaposlenih (12.361 KM), od Fonda za zapošljavanje pripravnika (500 KM) i od Skupštine (15.000 KM). Potraživanja od zaposlenih u iznosu od 6.519 KM su starija od pet godina, nisu pokrenute opomene i nije izvršena njihova ispravka. Računovodstvenim politikama je definisano da nenaplaćena potraživanja u roku od 60 dana se ispravljaju. S obzirom na navedeno druga kratkoročna potraživanja su potcijenjena za 6.519 KM, a potcijenjen finansijski rezultat tekućeg perioda.

Dom zdravlja nije iskazao potraživanja od fondova socijalne zaštite po osnovu refundacije bolovanja u iznosu od 16.380 KM. Za isti iznos potcijenjena su potraživanja i prihodi. Tokom 2018. godine pokrenute su aktivnosti na obezbjeđenju dokumentacije po osnovu koje će biti priznata navedena potraživanja.

Gotovina je iskazana u iznosu od 1.532.540 KM i odnosi se na sredstva na računu kod poslovnih banaka. Iz blagajne vršena su plaćanja čiji računi su prelazili iznos od 200 KM, što nije u skladu sa članom 3. pod d) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 86/12 i 10/14).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **vrši procjena naplativosti datih avansa i potraživanja od zaposlenih i u skladu sa usvojenim Računovodstvenim politikama izvrši knjigovodstveno evidentiranje;**
- **da se praćenje trošenja zaliha uskladi sa usvojenim računovodstvenim politikama;**
- **plaćanja preko blagajne vrše u skladu sa članom 3. pod d) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.**

6.2.2. Pasiva

Pasiva je iskazana u iznosu od 4.975.462 KM, a čine je kapital (4.516.864 KM), rezervisanja (187.180 KM) i obaveze (271.418 KM).

6.2.2.1. Kapital

Dom zdravlja u pasivi bilansa stanja iskazao je kapital u iznosu od 4.516.864 KM. Struktura kapitala je: državni kapital (3.635.890 KM), ostale rezerve (23.966 KM), neraspoređena dobit ranijih godina (833.735 KM) i neraspoređena dobit tekuće godine (23.273 KM).

U Rješenju o registraciji izdatog od Okružnog privrednog suda u Doboju upisani kapital osnivača odnosno Opštine iznosi 2.000 KM. U bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine iskazan je državni kapital u iznosu od 3.635.890 KM. Iskazani kapital u knjigovodstvenim evidencijama nije usaglašen sa upisanim kapitalom u registru Privrednog suda u skladu sa članom 46. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 67/13 i 15/16. godine).

Neraspoređena dobit tekuće godine je manje iskazana za oko 98.038 KM (detaljnije obrazloženo pod tačkom 6.1. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se izvrši usaglašavanje kapitala u knjigovodstvenim evidencijama sa evidencijama u registru Privrednog suda.

6.2.2.2. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja iskazana u iznosu od 187.180 KM odnose se na rezervisanje sredstava za investiciono održavanje kako je to i definisano Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i članom 28. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 106/15). Direktor je Odluku o rezervisanju sredstava donio u skladu sa članom 33. Statuta.

6.2.2.3. Obaveze

Obaveze su iskazane u iznosu od 271.418 KM i čine ih kratkoročne obaveze. U odnosu na prethodnu godinu manje su iskazane za 78.411 KM. Odnose se na obaveze prema dobavljačima (1.588 KM), za zarade i naknade zarada (244.778 KM), druge obaveze (13.678 KM) i obaveze za poreze (11.374 KM). Navedene obaveze su uglavnom izmirene početkom 2018. godine.

Obaveze prema dobavljačima nisu pravilno iskazane, jer su u bruto bilansu na poziciji dobavljača iskazana i dugovna salda (u zbirnom iznosu od 46.676 KM) i potražna salda (48.264 KM), te izvršeno prebijanje i razlika iskazana kao obaveza. Prema paragrafu 32. MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i načela potpunosti nije dozvoljeno prebijanja obaveza. Zbog izvršenog prebijanja, obaveze su manje iskazane za 46.676 KM. Iskazana dugovna salda kod dobavljača predstavljaju unaprijed plaćene obaveze i potrebno ih je iskazivati kao date avanse.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se priznavanje obaveza vrši u skladu sa paragrafom 32. MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja i načela potpunosti, a unaprijed plaćene obaveze prema dobavljačima evidentiraju preko datih avansa u skladu sa članom 13. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Vanbilansna evidencija

Dom zdravlja nije iskazao vanbilansnu evidenciju, jer nije imao poslovne događaje koji su predmet vanbilansne evidencije.

6.4. Bilans novčanih tokova

Ukupni prilivi gotovine iskazani su u iznosu od 4.769.245 KM, odlivi u iznosu od 4.227.896 KM, a neto priliv gotovine u iznosu od 541.349 KM. Gotovina na početku perioda iskazana je u iznosu od 991.191 KM, a gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 1.532.540 KM, što odgovara gotovini iskazanoj u bilansu stanja. Bilans novčanih tokova je sastavljen primjenom direktne metode, u skladu sa MRS 7- Izvještaj o tokovima gotovine.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja za 2017. godinu nisu sačinjene Napomene i stoga nisu izvršena ni potrebna objelodanjivanja u vezi stalnosti poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, *paragraf 25*.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se informacije vezano za stalnost poslovanja objelodane u Napomenama uz finansijske izvještaje u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, paragrafa 25.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Dom zdravlja je objelodanio da se pred osnovnim sudom u Tesliću vodi postupak poništavanja odluka u vezi dodjele stana gdje je korisnik tužila Dom zdravlja radi

povrede prava na jednakost, vrijednost spora je 30.100 KM. Na prvostepenoj raspravi uvažena je tužba tužioca, a Dom zdravlja je uložio žalbu i procjenjuju da će postupak se završiti u korist Doma zdravlja. Pored navedenog sudskog spora vodi se i vansudsko poravnanje sa radnicom koju je Dom zdravlja tužio, jer nije u potpunosti postupila u skladu sa odredbama zaključenog ugovora po osnovu odobrene specijalizacije. Po osnovu pravosnažnog sudskog rješenja Dom zdravlja je platio troškove parničnog postupka u iznosu od 5.047 KM.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijski izvještaj Doma zdravlja nisu sačinjene Napomene za razumijevanje finansijskog izvještaja u skladu sa zahtjevima MRS1- Prezentacija finansijskih izvještaja, paragraf 112. i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja. Napomene uz finansijske izvještaje su sačinjene do kraja rada na reviziji.

Revizijski tim

Branka Udovičić, s.r.

Vladimir Grahovac, s.r.